

Umro Robert Mugabe: od revolucionarnog heroja do afričkog despota

Kategorija: SVIJETAžurirano: Petak, 06 Rujan 2019 09:51

Objavljeno: Petak, 06 Rujan 2019 09:51

#ZIMBABVE#

Bivši zimbabveanski predsjednik Robert Mugabe umro je u petak u dobi od 95 godina, objavio je predsjednik te zemlje Emmerson Mnangagwa na svom službenom profilu na Twitteru.

Mugabe je umro u Singapuru, gdje je zadnjih godina često bio na liječenju, rekao je za Reuters izvor upoznat sa situacijom.

"S najvećom tugom objavljujem da je preminuo osnivač Zimbabvea i bivši predsjednik Robert Mugabe", napisao je Mnangagwa.

On je izjavio u studenome da Mugabe, koji je tada bio primljen u bolnicu u Singapuru, više ne može hodati, ali nije rekao kakvom je liječenju podvrgnut.

Dužnosnici su četo govorili da ima mrenu na oku, demantirajući medijska izvješća da boluje od raka prostate.

Mugabe, koji je vladao tom južnom afričkom državom gotovo četiri desetljeća od stjecanja neovisnosti od Velike Britanije 1980. godine, bio je prisiljen podnijeti ostavku u studenome 2017. nakon vojnog prevrata.

Heroj afričkog oslobođenja kako su ga nazivali kada je ukinuo gotovo stoljetnu vladavinu bjelačke manjine, predsjednik Mugabe preobrazio se u karikaturu afričkog despota koji se 37 godina grčevito držao vlasti ne prežući ni pred čime dok je zemlja tonula u kaos, sve do trenutka kad je prije nešto manje od dvije godine morao odstupiti s mjesta predsjednika.

Ključ za razumijevanje osobe Roberta Mugabea leži u gerilskom ratu 70-ih godina kada se proslavio. U to je doba bio revolucionarni junak koji se bori protiv manjinske bjelačke vlasti za slobodu svoga naroda. Iz tog razloga mnogi afrički državnici izbjegavali su kritizirati ga čak i kada je vodio zemlju u ekonomsku provaliju.

Otkako je Zimbabve stekao neovisnost 1980., većina svijeta odmaknula se od tadašnje retorike i okrenula drugim temama, ali ne i Mugabe. Njegovi neprijatelji su i dalje bili isti - zao kapitalizam i kolonijalizam. Svi koji su ga kritizirali bili su "izdajnici i prodane duše".

Za ekonomske probleme svoje zemlje uporno je krivio urotu zapadnih zemalja, na čelu s Velikom Britanijom, bivšim kolonijalnim gospodarom.

Svi ostali za te probleme krivili su njega, jer uopće nije razumio kako funkcionira moderna ekonomija i jer se fokusirao na to kako da raspodjeli nacionalno bogatstvo, umjesto da se potruži povećati ga.

Konfiskacija bjelačkih farma bila je Mugabeova Pirova pobjeda

Mugabe se jednom 'proslavio' izjavom da država ne može bankrotirati, a izgleda da je tu teoriju odlučio iskušati baš na vlastitoj državi koja je 2008. imala godišnju inflaciju od 231 milijun posto.

Umro Robert Mugabe: od revolucionarnog heroja do afričkog despota

Kategorija: SVIJETAžurirano: Petak, 06 Rujan 2019 09:51

Objavljeno: Petak, 06 Rujan 2019 09:51

Kad je 2000. bio prvi put suočen sa snažnom opozicijom, uništio je nekoć najraznovrsniju afričku ekonomiju samo kako bi zadržao političku kontrolu.

Tad je konfiscirao bjelačke farme koje su bile kraljeznica gospodarstva i rastjerao investitore, no u političkom smislu Mugabe je pobijedio svoje neprijatelje – ostao je na vlasti i primijenio taktiku gerilskog ratovanja.

Nakon što je te godine na referendumu prvi put doživio izborni poraz, pustio je s lanca svoju osobnu paravojsku sastavljenu od ratnih veterana koji su imali podršku snaga sigurnosti, pa je izborna strategija bila smjesa nasilja i ubojstva.

Slični obrazac slijedio je i osam godina poslije, kad je Mugabe izgubio prvi krug predsjedničkih izbora.

Kad je to bilo potrebno, u korist vladajuće stranke Zanu-PF korištene su sve državne razine, od sigurnosnih snaga, do javnog aparata i državnih medija.

Lider koji se nekad borio za pravilo jedan čovjek – jedan glas tako je uveo uvjet da glasači moraju dokazati svoje boravište prilažući račune za komunalije koje mladi, nezaposleni pripadnici oporbe većinom nisu imali.

Arhetip afričkog diktatora

S druge strane, jedno od neospornih postignuća tog bivšeg učitelja koji je desetljećima bio na vlasti svakako je bolje obrazovanje. Zimbabve je nedavno imao najveću pismenost stanovništva u Africi od 90 posto.

Pokojni politolog Masipula Sithole jednom je rekao da poboljšanjem obrazovanja predsjednik "sam sebi kopa grob".

Dobitnici tih reformi postali su sposobni sami analizirati probleme svoje države, a većina ih je za slabu zaposlenost i sve veće cijene okrivila vladinu korupciju i loše upravljanje.

Mugabe je tvrdio da se bori za siromašno selo, no većina zemlje koju je konfiscirao završila je u rukama njegovih suradnika.

Nadbiskup Desmond Tutu jednom je rekao da je dugovječni predsjednik Zimbabvea postao arhetip afričkog diktatora iz crtanih filmova.

Mugabe je tijekom predsjedničke kampanje 2002. počeo nositi košulje svijetlih boja s otisnutom vlastitom fotografijom, što je stil afričkih autoritarnih vođa.

Revolucionar s kraljevskim ambicijama

Mnogi stanovnici Zimbabvea pitali su se zašto se njihov predsjednik nije jednostavno povukao i preostale godine proveo sa svojom mladom obitelji.

Umro Robert Mugabe: od revolucionarnog heroja do afričkog despota

Kategorija: SVIJETAŽurirano: Petak, 06 Rujan 2019 09:51

Objavljeno: Petak, 06 Rujan 2019 09:51

Njegova 40 godina mlađa supruga Grace otkrila je da joj se muž budi svakog dana u 4 ujutro kako bi obavio svoju dnevnu tjelovježbu.

Mugabe je imao 73 godine kad je treći put postao otac. Sebe je prikazivao kao predanog katolika, a kad bi se poneku nedjelju pojavio u katoličkoj katedrali u Harareu cijelu bi crkvu preplavili njegovi zaštitari.

Religioznost ga nije spriječila da s tadašnjom tajnicom Grace dobije dvoje djece dok mu je popularna prva supruga, Sally iz Gane, umirala od raka.

Iako je Mugabe nadživio mnoge prognoze o padu, sve veći pritisak posljednjih godina bio je vidljiv na njemu, djelovao je umorno.

U diplomatskoj depeši koju je 2011. objavio Wikileaks tvrdilo se da boluje od raka prostate.

Mugabe je uvijek bio čovjek ekstremnog ponosa. Često je govorio da će odstupiti s vlasti kad njegova "revolucija" bude dovršena. To je značilo redistribuciju bjelačke zemlje, ali i osoban odabir nasljednika koji bi, naravno, trebao doći iz redova njegove stranke Zanu-PF.

Više se puta predviđalo da će se Zanu-PF ili netko od Zimbabveovih susjeda napokon suprotstaviti Mugabeu, no oni su mu tijekom svih tih godina ostali vjerni.

Didymus Mutasa, nekoć najbliži Mugabeov suradnik, rekao je za BBC 2017. da su u kulturi Zimbabvea kraljevi zamijenjeni tek kad umru, a da je "Mugabe njihov kralj".

(Hina)

